

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

M. KALOUSA RÓZA.

Szerkesztői szállás: Szénátér, József utca 1 sz.
(hoya a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)

Előfizetési föltételek:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 " — "
Negyedévre	1 " 50 "

Nyári estén.

Tarka báránnyal uszsa
Fenn a kék derült eget;
És mögötte a szelid hold
Kandí szemmel csak nevet.

Lent az esti szellő karján
Játszadózva reng a lomb;
A piczin cserebogárka
Röpked és körül dorong.

Közbe, közbe a szendergő
Csalogány nyög és eped,
Kis dalár az enyhe álmom
Ugy-e jól esik neked?!

Megfeszült tőgygyel a csorda
Csörg, kolompol már haza;
Kis furulya sir a réten,
Zug a pásztor kúrtszava.

Kis barátim nyári estén,
Zöldben szívni a leget;
Kell-e ennél andalítóbb,
Szebb s üdítőbb élvezet?

De miért e rögtönös esend?
Im egész táj néma lett!
Mi az mi oly édesen cseng
Benn a kis falu felett?

Esti kis harang; imára
Szóll — s azért ki-ki szavát
Égbe küldje Istenéhez,
Hát fiuk jó éjszakát!

DEÁK IGNÁCZ.

A nyelvten.

Vigjáték egy felvonásban.

(Nemzeti színházi előadás után, gyermekek számára írta Kalocsa Róza.)

(Folytatás.)

Tizenegyedik jelenet.

Előbbiek, Antal, később Forgácsos.

Berta. Sietek az irással, egy percz alatt meglesz. (A belépő Antalhoz.) Fogja, tisztítsa ki ezt a kabátot. (El.)

Antal, (bámészan.) Soha ilyet, az elébb azt mondja: öntsem le, most meg, hogy tisztítsam ki. Oh! Istenem! de milyenek is ezek az urak, a szegény cseléd csak takarítson, tegyen utánuk, csináljon rendetlenséget mikor nekik tetszik, csakhogy nem űk, hanem mi tisztítjuk. Kérem alássan! miért kellett erre a meszet ráönteni?

Forgácsos, (belép.) Megvan! megvan! tudtam én jól, hogy nem fogok hiába keresni (kötényéből egy cserepet vesz ki.) Im! itt van, ki meri állítani, hogy a rómaiak nem sokkal finomabb porcellánt készítettek, mint a mi kontár gyárosaink.

Perjesi, (ki az Antal kérdésére némi zavarban látszott lenni, figyelmessé lesz.) Ugye, tehát ez római porcellán darab?! (Antalhoz.) Te! kötnivaló, hiszen ez a mi salátás tálunk. (Antal iramodik előre.) Hát pokol pozdorja, a kertben ássuk el a mit törünk?!

Forgácsos, (egy üveg darabot vesz elő; fellelkesülve.) És itt ime egy üveg. Oh! ki meri most már állítani, hogy a rómaiak nem használtak üveget? mily pompás zöldes átlátszó, kristály tiszta üveg?

Perjesi, (Antalhoz, még mindig, hogy Forgácsos ne hallja.) Láncz-hordta semmire kellője, hiszen ez az én 68-adiki tokaji asszuboros üvegem. (Lassu komoly lépésekkel iparkodik Antal fülön ragadni, ki a kabát-tal kezében nagyokat surran, és végre kiszökik az ajtón. Perjesi, fejcsóválva néz utána, Forgácsos még mindig teljes elragadtatással szemléli az üvegdarabot.)

Forgácsos. Ah! de még mindezt teljesen meghaladja utósó darabom, hidje el barátom, az ön kertje valóságos bánya, kincset érő bánya.

Perjesi, (félre.) Azok a gazember cselédek, valósággal kincset érő edényt törtek össze és oda ásták el.

Forgácsos, (a lelkesültség legmagasb fokán.) De nézze ezt, ezt, ez oly kincs, mit megfizetni a tudomány szempontjából nem lehet.

Perjesi. Azt? (félre.) Köszönöm szépen, a kávé pergelő tepszi ketté törve. Ezért kár volt gyümölcs fáimat kiásatni.

Forgácsos. Ez bizonyosan római vért volt . . . Hanem örömben, majd el is felejttem, ugyan kérem adjon nekem helyet író asztalánál, hadd irjak az akademiához. (Lerakja cserepeit.)

Perjesi, (készséggel.) Tessék leülni kérem, itt az asztalnál mindent talál.

Forgácsos. Köszönöm (tollat vesz.) Hm! Ön még mindig ludtollal ír.

Perjesi. Régi szokásomtól nem térek el, a réztollakhoz kezem nehéz.

Forgácsos, (a tollat igazítva késével ujjába metsz, felugrik.) Ördög és pokol. Tyűh!

Perjesi. Elvágta az ujját?

Forgácsos. Megvágтам.

Perjesi, (az íróasztal fiából rongyot vesz ki és beköti a Forgácsos ujját.) Így, majd mindjárt eláll a vérzés.

Forgácsos. Nem tesz semmit, kérem kedves barátom üljön le helyettem és írja meg azt a levelet. No de kérem, igen lekötelez vele.

Perjesi, (majdnem sirásra fakadt.) Én irjak ön helyett az akademiához levelet?

Forgácsos. Természetesen ön, hiszen ugyis levelező tag, legalább megkezdi működését. A megszólítás már ott van, tehát kérem üljön le.

Perjesi, (mint a kít vesztőhelyre visznek, leül.) Itt vagyok.

Forgácsos. Tehát kérem: authenticus, és sythematicus geographiám szerint

Perjesi, (szörnyü hosszú képpel.) Ja . . . ja . . . jaj! (Arca hirtelen öröme változik, veszi a tollkést mintha tollát igazítani akarná és ujjába metsz.) Jaj a kezem!! (Felugrik, még széke is eldől, különös arcfintorításokat tesz.) Juj beh elvágтам az ujjamat, nem leszek képes három hétig tollat venni kezembe.

Forgácsos. Minő szerencsétlenség, hm! hm! ez már baj!

Perjesi, (nagy készséggel.) A leányom, megírja ám ő ezt igen jól.

Forgácsos. Ah! mit gondol? nőírás academiába!

Perjesi. Hm! nőírás!

Forgácsos. Hagyjuk el, majd elbeszélem én magam. Hanem igaz! hát mit mondjak Elek fiamnak?

Perjesi. Még leányomnak ugyan nem szóltam, de a mi engemet illet . . .

Forgácsos. A mi önt illeti.

Perjesi. Én nem mondanék ellent.

Forgácsos. Hogyan? ön oly nagylelkü tudna lenni, megbocsátaná még azon nagy bűnét is.

Perjesi, (félre) Csak tudnám mit! (Fent) Fiatal ember még, hiszen még megjavulhat.

Forgácsos. Az igaz, erre nem is gondoltam. A hiba helyrehozható. No lássa, én már szemeltem ki, a fiatalok számára városunkban egy esinos kis lakást.

Perjesi. Hol kérem?

Forgácsos. Hát nálunk, hova fiam nejét vihesse.

Perjesi, (elképedve, félre.) Mit, leányomat tőlem elvinni, hát én belőlem akkor mi lesz, én mint, hogyan is neveznek csak (kis erőlködéssel.) Nyelvészeti levelező tag. (Fent.) Mégis csak jó lesz ezt a dolgot jobban megfontolni, majd leányommal is értekezem, ne hamarkodjunk el.

Forgácsos, (megadással.) Értem, ön nem akar durván vizsgálatsítani, de fiam hibáját sem bocsáthatja meg. (Busan el.)

Perjesi. Persze hogy a hiba, hiba marad, de csak tudnám legalább, hogy mi az?

Tizenkettődik jelenet.

(Perjesi, egyik ajtón jő Borsi, másikon Berta.)

Berta. Itt a kabátja kedves orvos ur, minden rendén van.

Borsi. Nálam is, a Fakón eret vágtam.

Perjesi. A Fakón, hát mi baja volt a Fakónak?

Borsi, (kabátját felöltve.) Ha tíz perczzel később megyek, a Fakót elfutja a vér.

Berta, Szörnyűség!

Perjesi, (tekintélyvel.) Ha a nyelvtant tudom, a lovam megdöglik.

Borsi. De most sietek, a gazdászati gyűlésre elvárjuk önt, addig is, bizonyítvánnyal zsebemben, majd megmutatom azoknak a semmirekellőknek, hogyan kell egy becsületes marhaorvost meggyalázni. (El.)

Tizenharmadik jelenet.

Előbbiek Borsin kívül.

Perjesi. Bertácskám, ismered te ennek a Forgácsosnak azt az Elek fiát?

(Vége köv.)

A nevelés és tanulás szükségessége.

II.

A fentebb elmondottakból látható, hogy mennyire szükséges a nevelés. — De ebből következik az is, hogy mennyire szükséges van a gyermeknek a tanulásra, az önművelésre, s mennyire vétkezik az a gyermek, ki a munkára rendelt drága időt hiábavalóságokra pazarolja el; ki a jó tanácsok, böles oktatások előtt bezárja szívét, s mintegy önmaga öli meg nemesebb érzelmeit s ássa meg sirját jövődő boldogságának. Az ilyen gyermek vétkezik önmaga, a társadalom, a haza és az Isten ellen. A ki nem bírja indulatait fékezni, s nem tud természetén uralkodni, s nem bír annyi elhatározást szerezni, hogy tanulni fog, s igyekszik hasznára fordítani az alkalmat, melyet a szülők s nevelők az ő számára nyújtanak; böles oktatásaikat mellőzi, kineveti: az ilyen gyermek senki másnak, csak egyedül magának ártott, s akaratlanul is magát csalta meg. Az ilyen gyermek mellett hiába van a legkitünőbb nevelő is. Ha egyszer valaki maga nem akarja a maga javát előmozdítani, sőt ellene áll annak, teheti-e ezt más!? Avagy, lehet-e ott csak egyetlen virágot is nevelni, hol már maga a föld, a talaj erre nézve tökéletesen alkalmatlan!? Azt mondja a példabeszéd, hogy: „A tudomány legdrágább kincs.” Hej de sokan nem bírják felfogni e példabeszéd nagyszerű jelentését! — Sokan csak mosolyognak rajta, pedig ebben örök igazság rejlik. Pénzen mindent, mindent meglehet vásárolni, csak egyedül a tudományt nem. Oh, ha ezt is meglehetne venni, akkor bizonyára minden nagy úr, gróf vagy báró gyermeke mind meg annyi tudós lenne. De ez az egyedüli kincs, mely pénzen meg nem vásárolható, mely csak a szorgalomnak gyümölcse, s azért olyan drága, mert ha egyszer birtokában vagyunk, — soha sem veszítjük el többé, attól senki sem foszthat meg bennünket.

Egy tengeri hajótörés alkalmával, midőn a partra menekült utasok elmerült kincseik miatt siránkoztak volna, egy böles, ki szinte velők együtt vettetett a partra, vigasztalta őket. Azok csudálkoztak, hogy ily nagy szerencsétlenség közepette, hogy lehet valaki oly nyugott s nem sir a többiekkel? De a böles egyszerűen azt felelte: „Omnia me cum porto.” „Mindenemet magammal hordozom!” s ezzel annyit akart mondani, hogy az én kincsem a tudomány, mely mind addig sajátom leend, míg eszem s életem tart; nem foszthatnak meg ettől sem a rablók, sem a tenger hullámai.

Vannak gyermekek, kiket boldog szerencsájök már születésöknél fogva oly sorsba helyezett, hogy mind annak birtokában vannak, a mi csak kényelmök s jólétökre nézve kigondolható; olda-

luknál a legjelesebb nevelők állanak, s a tanulhatásra megkivántató eszközökkel bőven elvannak látva, nem is rossz fiúk, csak az az egy hibájuk van, hogy nem szeretnek tanulni. — Azonban ez a hiba egyike a legnagyobb hibáknak, s úgy szólván megbocsáthatlan vétek. — Az, a ki minden szükséges eszközöknek birtokában van, s csak egy kis szorgalom kivántatik arra, hogy magát tudományosan kiképezhesse, hogy elveszthetetlen kincset szerezzen magának: vajjon nem vétkezik-e, ha könnyelműen elveti az eszközöket, míg más szegényebb sorsu ifjak éjet-nappalt egygyé téve, az élet-fentartás, a kenyérkereset terheit hordozva, ezer veszélylyel daczolnak, hogy magukat felküzdhessék s biztos állásuk legyen. — Sajnos, hogy némely ifjak azt hiszik s folytonosan arra hivatkoznak, hogy hiszen gazdag ember az apám, idővel reám száll minden birtoka s abból uri módon megélhetek, ha nem tanulok is. — Arra nem gondolnak, hogy hát ha tönkre menne az apai vagyon, mi lenne belőlük akkor? — Ha nekik is saját munkájuk után kellene megkeresni ruházatjukat s még a mindennapi kenyeret is? mert hisz ingyen semmit, de semmit se adnak; — mily boldogtalan, mily szerencsétlen lenne az, kinek szellemi kincse nincs, s a kézi munkához nem szokott. — Pedig ez megtörténhetik ám igen könnyen, s meg is történik akárhányszor. A leggazdagabb család is arra ébredhetik fel egy reggelen, hogy koldus botra jutott, mert hisz a földi birtok oly könnyen veszendő.

Ismertem egy gazdag családot. E család reménye és öröme egy 15 éves leányka és egy 13—14 éves fiuban központosult. — Elég nagyon el is kényeztették őket. A fiu mellett egy szegény sorsu, de jól képzett, szorgalmas, becsületes ifju, nekem jó barátom, volt a nevelő. — Azt beszéli a fiuról, hogy igen jószívű volt, engedelmeskedett neki, sőt szerette, ragaszkodott is hozzá, de a tanuláshoz, ahoz nagyon-nagyon kevés kedve volt. A nevelőnek igen kellemetlen helyzete volt; a szülők, mi minálunk a nevelők irányában igen gyakori eset — nagyon is nagy urak, s büszkék voltak, s a fiatal nevelő csak olyan felületes viszonyban állott velök, pedig hogy szeretett volna a fiu sorsa felől értekezni a szülőkkel! De erre, a család szellemét tekintve, nem érezte magát feljogosítottnak s belátta, hogy különben sem vezetne célhoz, hisz e fiu előmenetelét magok a szülők is egykedvűen veszik. Marad reá elég birtok . . . kell-e neki több!? Az a fiatal leányka, no az még különösen nagy csoda volt, ha három hétben kétszer szólott a nevelőhöz; pedig tanulhatott volna ám tőle ő is, hisz alig tudott egyebet, mint egy kicsit rajzolni, énekelni, némi csekélyebb női munkákat s úgy ahogy zongorázni. — Az ifju nevelő megkisértott a fiuval mindent, mit csak jónak látott arra nézve, hogy őt jó utra térítse, s megked-

veltesse vele a tudományokat. Megmagyarázgatta neki a tudomány becsét némely apróbb elbeszélésekben, értésére adta a szerencse forgandóságát, elmondta, hogy a szülők sem élnek mindig, s eljő az idő, midőn magunknak kell önmagunkról gondoskodnunk. Meg is hallgatta ezeket a fiu, de a beszédnek nagyon kevés sikere lett.

Az ifju nevelő később oda hagyta a családot; bevégzé pályáját; szorgalmát mindenütt siker követte, s tisztességes állást biztosított magának.

Évek multak el. Barátom, az ifju nevelő, egy napon meglátogatott. — Beszéd közben szóba jött a fentemlített család is, s barátom a következő esetet beszélte el nekem:

Egy napon, midőn a városban sétáltam, egy jó kinézésű, egyszerűen öltözött fiatal ember jött hozzám, nyájasan köszöntött s azt kérdezé, hogy talán nem is ismerem? — Természetesen azt feleltem rá, hogy nem, mert valóban nem is ismertem. — Később megmondta kilétét; régi tanítványom volt, Gyula. — Mindjárt elvittem magához, s kérdezősködtem jelenlegi sorsa felől, szülei s több e féléről. — Gyula egészen elszomorodott.

„Óh, Koltay úr — így hívták a nevelőt — hát nem is tudja mi történt velünk? Nagy szerencsétlenség ért minket. Eljövetele után nem sokára atyám egy nagyszerű vállalatban megbukott; alig maradt annyi vagyonunk, hogy egy ideig élhettünk belőle. Atyám e miatti bujában meg is halt, s mi árván, csaknem minden nélkül maradtunk. — Beteljesültek Koltay úr szavai épen én rajtam; bár csak halgattam volna akkor azokra; bezzeg felhasználnám most azt az alkalmat, a mit akkor elmulasztottam, hogy magamat a tudományokban minél tökéletesebben kiképezhessem. Bár csak már végeztem volna, s akkora volnék, hogy valami hivatalba léphetnék, hogy fenn tudnám magamat tartani saját keresményem által, s ne kellene okoznom annyi szomorúságot szegény édes anyámnak. — Most már igazán, hogy szorgalmasan tanulok, csak, hogy igen nehezen megy a munka; elkéstem vele nagyon-nagyon, s nem szoktam meg kiskoromban.

(Vége köv.)

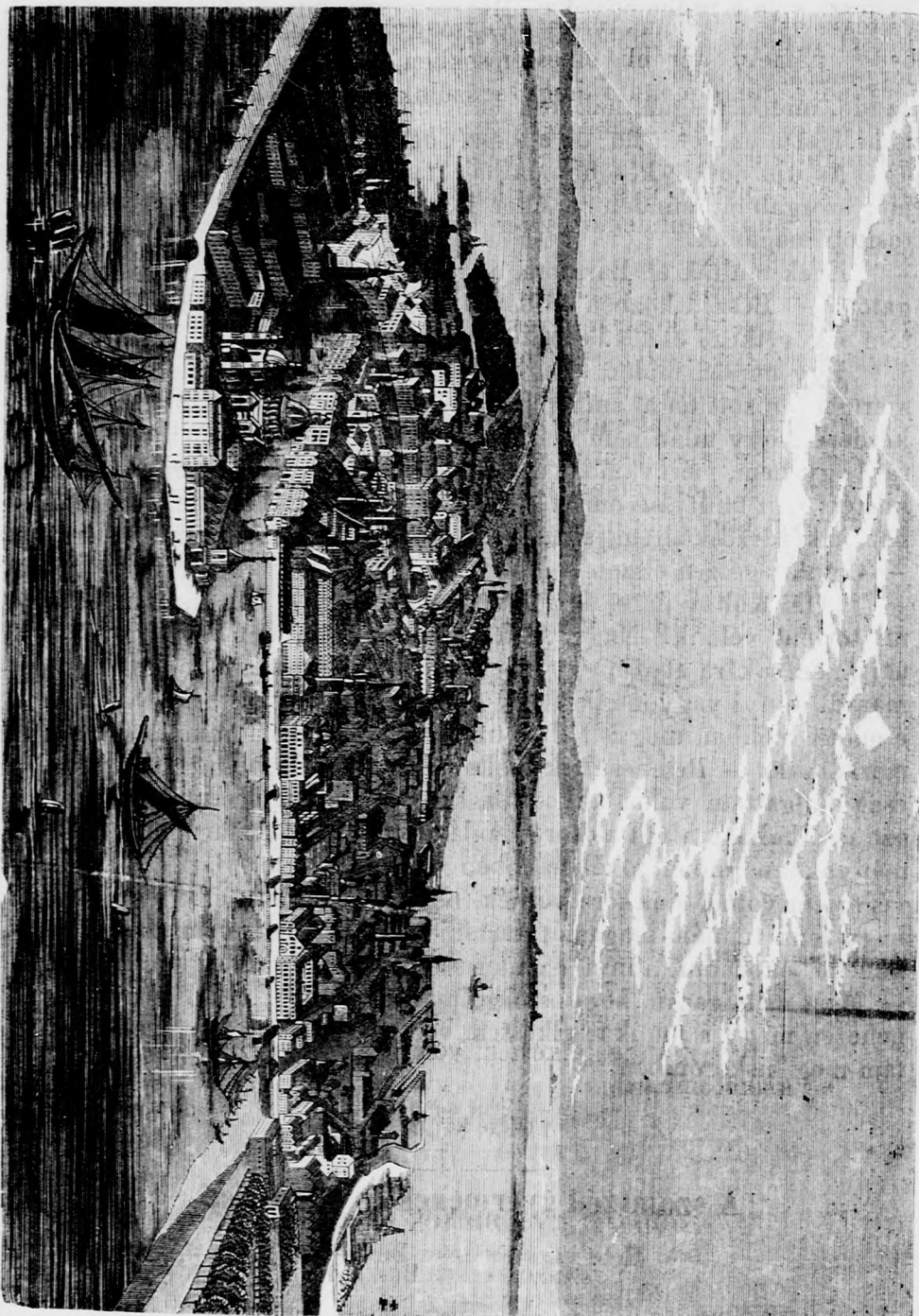
A szomszéd gyermekek és a herczeg.

HOFFMANN FERENCZ BESZÉLYE.

(Folytatás.)

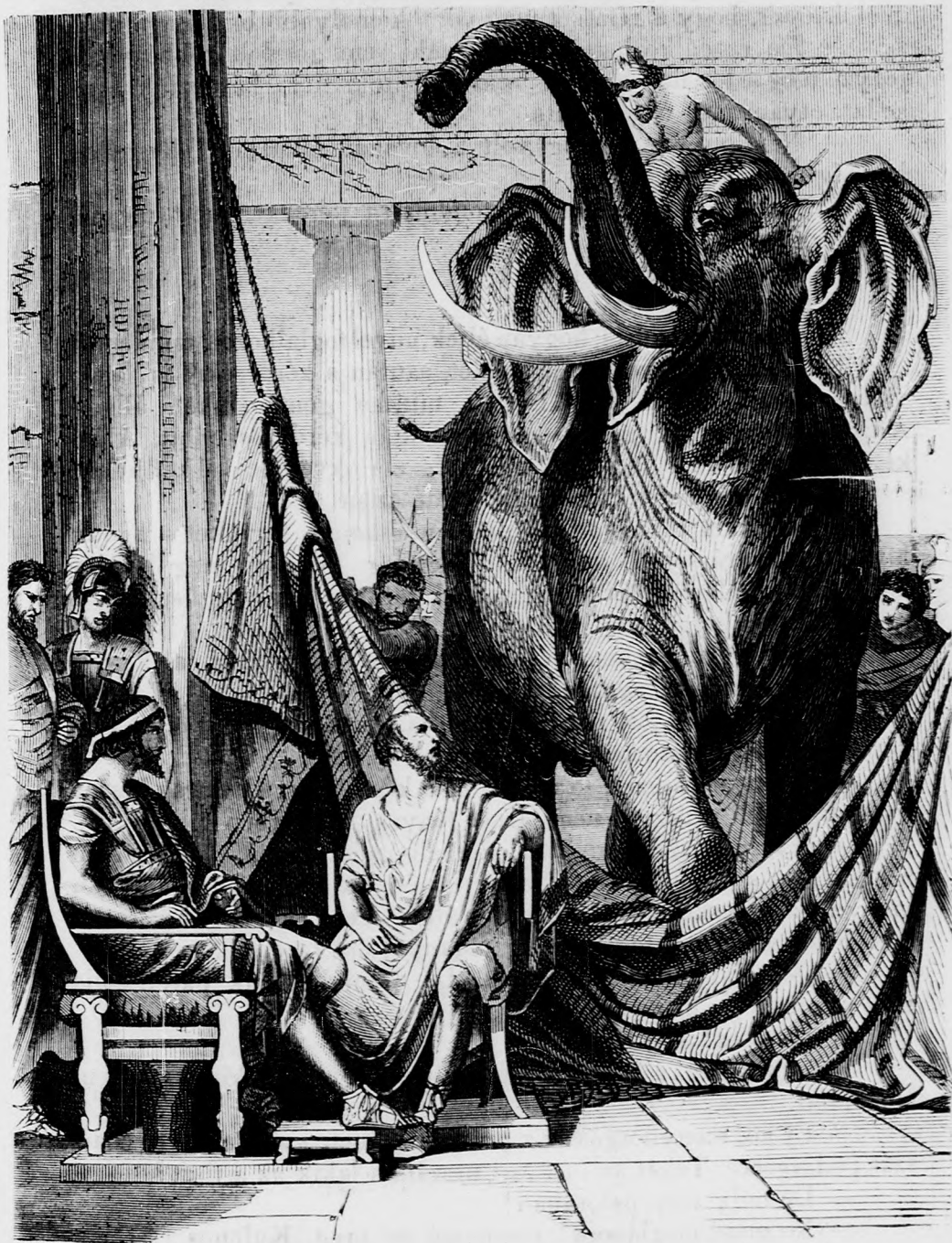
— Nézd atyám, ez a fiu tartóztatta fel lovamat, midőn elragadt. Be örülök, hogy láthatom!

Venezia

— Hogyan? Te voltál! Ej no, én neked nagyon le vagyok kötelezve e szerint! Miként történt az a dolog.

Friczi elbeszélte, de a sebről nem szólt semmit. Csak midőn a kis fiu tudakozódott, akkor mondá:

Fabricius Pyrrhus előtt.

— Nem volt következménye, alig látszik a helye.

A tiszt megölelte, megcsókolta a bátor gyermeket, azután le s fel járkált szobájában. E közben Friczi fiával társalgott, s örömmel értesült, hogy a rémület nem vont komolyabb bajt maga után.

— De csodálkozhattál, hogy senki sem gondolt többé veled, jegyzé meg a kis fiu. Sem én sem kocsisom nem kérdeztük lakásodat, atyám meg is rótt érte.

— Nem oly nagy dolog volt a lovakat feltartani! Restellem ha még emlegetik.

Ez alatt a tiszt valami jó gondolatra jöhetett, mert megállt Friczi előtt.

— Nemde Friczinek hivnak?

A fiu igent intett.

— Beszélj szüleidről; hogyan éltek, mivel foglalkozol? mindenről.

Friczi gyorsan végezte beszédét, azután a kérdésekre is hamar válaszolt, úgy érezte már magát, mintha gombostűkön állana. A tiszt észrevéve nyugtalanságát, oka után kérdezősködött. A kis kereskedő elmondta, hogy kosarait még ma okvetetlen el kell adnia.

— Hát oly sietős? és miért? kérdé az úr.

Friczi ekkor tűzbe jött, részletesen elmondá tervüket s annak kivitelét a karácsonyi ajándékot illetőleg. A tiszt megilletődve hallotta mint áldozák fel a gyermekek több heti fáradozásuk gyümölcsét emberbaráti szeretetből.

— Te tetszel nekem, és mesterséged is, mondá a kegyes pártfogó. Társaddá leszek, akarod?

Friczi zavarba jött mert nem tudta, tréfa vagy komoly-e ez a kérdés. Nevetve viszonzá:

— Én nem bánám uram, de már késő; mert a kosarak készen vannak, eladni pedig ön nem járhat fényes öltözetében!

— Az az én dolgom, fiam! Ha elfogadsz társul, hadd nálam a kosarakat s jöjj el estve 6 órakor ismét. Majd meglátod hogyan megy itt a kereskedés! A kárért jót állok. Tehát kezét rá!

Friczi örömmel fogta meg az odanyujtott kezét.

— Jó! Hat órakor itt leszek. De ajtónállójának parancsolja meg uram, hogy ki ne dobjon!

— Meglesz! Jöjj bátran!

Friczi ott hagyá kosarait s Ehrenfriedhez rohant, kinek mindent elmondott.

— Ej no, menydörgős! Ez furcsa történet, szólta az öreg bajszát pödörgetve. Tehát az i utcában lakik az a tiszt?

— De mily szép palotában!

— No majd meglássuk! mormogá az öreg. Különös eset, de majd meglássuk, mily társat szereztél!

Pontban hat órakor Friczi a palota ajtajában állott. Az ör fogadta, de nem gorombán, hanem udvariasan megfogva kezét, felvezette a széles márványlépcsőn egy pompás terembe, hol fényesen öltözött urak és hölgyek egy gazdagon terített asztal körül ebédeltek. Friczi bátor léteére is kissé meglökkent. Ilyesmit még soha sem látott, kész lett volna elfutni. A szolga azonban erősen fogta kezét s egyenesen az ismeretlen tiszt felé vezette, ki mellett még üres hely volt.

— Ah itt vagy tehát, kis társam! Uraim s hölgyeim ime ez az a kis kereskedő kivel ma társulatba léptem.

Friczi nagy zavarba jött, mert mindenki rá nézett, mindamellett illedelmesen meghajtotta magát. Amint feltekintett, látta, hogy minden oldalról jóakaró tekintet irányul felé. Szive megkönnyebbült.

— Ülj le és egyél, öcsém! Azután számolunk. Előre is mondhatom igen jó vásárunk volt.

Friczi leült, evett s illedelmesen társalgott jótévője fiával, ki mellette ült. Ebéd után a tiszt ötven tallért nyujtott át neki.

— Így, ez a te részed, a magamét megtartottam, majd szólok még róla. Meg vagy elégedve?

— Ez nem komolyan van mondva. Ennyit ön nem kaphatott kosarainkért! kiáltá Friczi.

— Kérdezd meg, ha nem hiszed. Ezen urhölgyek vették meg tőlem, lásd mindannyinál van egy.

— Ilyen társ kellene minden kereskedőnek! szólt Friczi csodálkozva. E pénzt valóban megtarthatom?

— Természetesen. Tied az és kis munkásaidé. Magérdemeltétek!

— Hogyan fejezzem ki, hálámat, köszönetemet, uram! Mennyire fog atyám, anyám, Margit, Sándor örülni! Még Ehrenfriednek is vehetünk valamit.

— Nekem nem köszönheted, hisz én is oly nyereségben részesültem, mint te. E szép hölgyeknek vagyunk mindketten lekötelezve.

Az egész társaság részvétellel hallgatta e párbeszédet. Friczi körültekintett, oly szívesen kifejezte volna tulbaldog szive háláját, de nem tudta, miként tegye. Végre mégis elő lépett:

— Mily jók önök, mennyire leköteleztek engemet. Nem tudom, hogyan köszönjem meg. Imádkozni fogok érettük és kis barátaim is. — Ha látnák mily öröm lesz otthon, mily boldogok leszünk mindnyájan!

Felindultságában nem tudott többet mondani. Az előkelő társaság társalgott vele még tovább, kérdezték családjáról.

Friczi nyolcz óraker haza sietett. Mint mondá később nem találja a kis munkás társaságot együtt, ha pedig nem közölné velük örömét, nem tudna aludni. Czukorral édességekkel s nyájas szavakkal elhalmozva tért haza kis falujába, hol hirtelen összegyűjté Margitot, Sándort, öreg barátjuknál s közölte velük szerencsését.

Ilyen boldog estét még egyik sem ért meg. Leirhatatlan örö-
mük!

Ez estve ártatlan sziveikből forró ima szállt az égbe ismeretlen jótévőikért.

(Folyt. köv.)

Velence.

Képpel.

Itt fekszik előttünk Velence, madártávlatból tekintve! E nagy területű város két részre választva emelkedik ki a tenger hullámáiból, a Canal grande választja két felé. Sokat emlegetik Velence szépségét, regényes fekvését, tündéries kinézését, művész építkezését. Mindezzel bir még most is, mégis azt mondják: Velence csak volt! — és talán nem lesz többé nagy. Hiányzik lelke a művészi külső alatt.

E hajdan nevezetes város keletkezését elég sajátágosan a nagy hun király romboló hadjáratainak köszöni.

Az ötödik században Atillának kellett messze Ázsiából ideköltözni, hogy alapja vettessék egy oly városnak, melynek neve aranybetűkkel ragyog a történelem könyvében. De nincsen fény árny nélkül. A velencei köztársaság fényének is meg volt sötét árnya, s ez a kegyetlen önkény melylyel a hatalmasok népük fölött uralkodtak. A ki a mostani Velence épületeit megtekinti, aránylag csekélyebb emléket látja a fénynek s gazdagságnak, mint a nyomornak. Egy szóval; látva a Dogepalota titkos termeit, rejtett bejáratait, azokat a borzadalmas kutakat, (pozzi) melyek börtönül használtattak, az ólom fedelű fogdákat, a sohajok hidját, azután a Márk téren azt a nyitott száju orozzlánt, melynek szájába elég volt valakinek nevént dobni, hogy az azután ne lássa többé a kék eget s a lagunák szürke hullámait: mindezt látva, szomorú benyomás marad vissza emlékében e titokszerű városról.

Velence fénykora a tizedik tizenegyedik században kezdődött s tartott egészen a tizenötödik századig; azután hanyatlani kezdett, végre egészen semmivé lőn, midőn Afrika először körülhajóztatott. A keresztes hadjárat által az europaiak megismerkedtek Ázsia s

Afrika gazdag kincseivel, a kereskedelem élénk lendületet nyert Velence, az egyedüli jelentékeny kikötő központtá lön. Ott gyült össze kelet minden pompája, hajók raja lepte el a tenger e leányának kikötőit, megrakodva arannyal ezüsttel, szőnyegek s fényüzési czikkek halmazával, azonkívül Afrika gazdag terményeivel. Velenceből viszont szállítottak keletre tükröket, gyöngyöt, üvegeket. A középkorban az európai főurak termeinek falain csak velencei tükrök függtek.

Felfedezve lévén Afrika körül a hajózás lehetősége, Velence nemhogy az egyedüli ut lett volna, melyen Kelettel érintkezni lehet, sőt egészen félreeső hely lön benn az adriai tenger öblében. Így hanyatlott fokról fokra, míg osztrák hatalom alá került, dogejának uralkodása megszűnt, birtokai felosztattak. Pár év óta ismét szabad olaszországi város, de korán sem oly állapotban, hogy újra oly magasra emelkedhessék, mint volt évszázadok előtt. Míg más város emelkedik, hatalomra kap, addig ő csendesen gondol vissza elmúlt nagyságára.

Bár igen érdekes története, de érdekesebb építkezése. Valóban első pillanatra mesészerűnek látszik, mint állhatnak meg azok az épületek a víz nagyon ingatag felületén; olyan az estve holdfény-nél, távol a tengerről nézve, mint egy délibáb.

Velence számtalan apró szigetre van épülve, minden utcza, olykor minden ház egy-egy külön szigeten áll. Egyik fele szikla, itt tehát elég szilárd alapra, sziklára épült; más része homok sziget melybe ezölöpök alkalmazvák s e ezölöpökön emelkednek a paloták. Lábaikat a tenger vize mossa.

Fabriceus Pyrrhus előtt.

Képpel.

Vessünk egy pillantást Róma történelmébe, azon korba, midőn a romai nép volt a legnagyobb s leghatalmasabb. Róma volt a tudomány s művészetek hazája: hogy ne? hisz Görögországból alakult. Görög menekült vetette meg alapját s első lakosai görögök voltak, kik egyesülve Olaszország lakóival, a nagy és hatalmas birodalmat megalapították. 753 — 509-ig királyok uralkodtak Rómán, de azután szabaddá tette magát s mint köztársaság folytonos harcban éltek szomszédaikkal.

Mintegy 300 évvel Krisztus előtt, Róma hadat izent Tarentum városának, mely város igen gazdag s virágzó állapotban volt, de nem értett a harchoz, foglalkozása a kereskedelem lévén. Segélyhez

kellett folyamodniok s kérésükre Pyrrhus Epirus hadakozni szerető királya nagy sereggel meg is jelent. Nagy meglepetést okozott a Római táborban azon ellen látása, melylyel küzdeniök kellett, nem lévén az más, mint vadított elefántok. Ily ellennel nem állott még szemben e hősi nép, nem volt tehát csoda, hogy Pyrrhus kezdetben győzött. Végre azonban a római hadvezérek ügyességével együtt, Epirus királynak egyedüli hatalma, ez állatok, hatástalanná kezdett válni.

Pyrrhus maga ajánlott békét. Ekkor azonban már a hatalmasabb fél szegült ellen.

Fabricius, a hatalmas Senator megjelent Pyrrhus sátrában a római foglyok kicserélése érdekében. Pyrrhus hiába kérte, esdeklett a büszke patricius előtt, eszközöljön békét hontársainál, az hajthatlan maradt; az ajánlott kincseket, ajándékokat büszkén utasította el.

Ekkor a király egy akkori időben rémletes, azonban minden okos ember előtt nevetséges eszközhöz folyamodott: Fabriciust megakarta ijeszteni Sátorában ülve előtte, a hős római makacsu kimondott szavához ragaszkodva, már távozni akart tőle, midőn intésére a függöny lehullt s előttük egy iszonyu elefánt állt ormányát zsákmánya felé irányozva.

A nemes római vére fellázadt s megvetéssel mondá Pyrrhusnak e szókat: Amily csekély hatást gyakorolt rám aranyod, oly kevésbé ijeszt meg elefántod!

Ha beletekintünk Róma történetébe, a hajthatlan erény, hősiesség s hazáérti önfeláldozás nem egy megható képére akadunk, ilyen a most említett is.

Visszapillantások a múltba.

1809-ben június 12-én mondta I. Napoleonra VII. Pius pápa az egyházi átkot.

1815-ben június 15-én vivta I. Napoleon utolsó győzelmes csatáját Blücher tábornok ellenében Ligninél.

A híres lengyel hős halálának évnapja június 17-dike, 1696-ban halt meg.

1756-ban június 19-én vette be a bengali nabob Calcuttát, s 146 angol foglyot egy barlangba záratott, hol léghiány és hőség miatt 23 kivételével mind megfuladt.

1605-ben június 20-án született Renellában, egy Nápolyhoz közel eső falucskában Salvator Rosa, ki már gyermekkorában nagy hajlamot tanúsított a festészet iránt. Braucaccio bibornok pártfo-

gása mellett Rómában képezte magát a festészetben, de a mellett a költészetben is kitünteté magát, 1647-ben Nápolyban volt, s a Maraniello-féle lázadásnak részese vala, mivégezt Rómába kelle menekülnie. Boszuját a vászonra önti ki s torz festvényein majd egyik majd másik akkor időben nevezetes előkelő egyénre lehete ismerni, mivégezt Rómából is menekülnie kelle, s Florenczbe sietett, hol örömmel fogadták. Műveiben a rémletesen nagyszerűt, az ördögi népet szerette feltüntetni, pedig igen kedélyes, életvidor, és élczes vala különben.

1208-ban június 21-én ölte meg Vittelsbach Ottó Sváb Fülöpöt.

Különfélék.

Henrik bajor herczeg Pesten időzött, s a Komló helyiséget meglátogatván, gulyáshust rendelt, és fekete házi kenyeret, s mind kettőt igen jónak találta, a Patikárus által játszott népdalokat pedig igen szépnek, különösen érdekelte őt eredeti hangszerünk a czimbalom, és a Nagy Jakab tilinkója.

Vidéky László hazánkfia, ki több éveken át a brazíliai udvarnál volt hivatalban mint mérnök, a P. N. szerint haza érkezett, s igen szép ásvány és érem gyűjteményt hozott magával. Már 1864-ben igen érdekes állat gyűjteménnyel gazdagítá hazánk gyűjteményeit, melyet szintén Braziliából küldé.

Az egyiptomi alkirály egy udvari tisztjét Bécsből Pestre küldé sajnálkozását kifejezni gróf Andrássy miniszterelnöknél a felett, hogy ez uttal Pestet nem látogathatja meg.

Nagy szellemek czimmel egy 10—12 ivre terjedő széptani olvasmányt rendez sajtó alá Szana Tamás ismert fiatal író. A kötet Poe Edgar, Burus Tegnér, Heine, Lenau, és Leopárdi élet és jellemrajzait tartalmazza, mutatványokkal legszebb műveikből.

Debreczenben a kistemplom tornyán lévő mutatók igazítás végezt leszedetvén, kitünt, hogy a déli és nyugoti mutatók 120 év óta teszik a szolgálatot. Az egyik mutatón a következő bevésés találtatott: Csauka István, és Fekete András csinálták 1749. A nevek igen szép nagy betűkkel állanak rajta. A másik mutatóban „Eötvös Czéh“: Mesterek Polgári János és Békési Sámuel 1749. „A mutatók tűzben megaranyoztattak, innen van tartósságuk.

Budán gőzmosó intézet van épülőben, mely már ez ősszel át fog adatni a közönségnek.

A „nőképző egyesület“ közel 7000 aláíróval ellátott kérvényt adott át Deák Ferencznek, s általa az országgyűlésnek, egy női minta tanoda felállítására érdekében.

Boldogult Miksa császár német nyelven irt és megjelent műveit Simoncsics Emil király ő felsége engedélye folytán magyarra fordítja.

Számrejtvény. — Egy gyermekbaráttól.

	7	2	4	7	Az ember e nélkül bizony nem élhetne.
8	3	4	10	7	1 A mezei élet egyik legszebb képe.
	9	5	2	4	10 Ettől az emberek sokszor elkábulnak,
		4	10	2	6 Mig ennek hatása alatt felgyógyulnak.
			7	3	6 Város ez s még hozzá sertésnek szokása,
4	2	6	7	2	Mig ezt az utóbbi nyakdiszeül hordja.
			6	2	7 Tavasszal felujul, tében pusztá, néma.
			9	1	4 S ilyen növény gyakran igen sok nő rajta.
		2	8	2	6 E kerti gyümölcsöt szereti a gyermek,
			6	2	10 S ezen érczet gyakran feldolgozzák pénznek.
4	2	6	7	2	9 Ez állat meghízva ad izes falatot.
9	5	3	6	1	4 S ha ez az embernek testébe behatott:
			4	1	9 Gyakran halált okoz; ez meg itt egy madár.
6	2	7	2	4	5 S ez ajtó, küszöb közt egy elzáró határ.
			6	2	9 7 Nem szép az oly gyermek, kinek ez szokása,
9	10	2	6	2	7 7 Mig ez mindenkinek legszebb tulajdona.
			8	1	6 7 Határa ez kisebb és nagyobb folyónak.
			1—10		Őseink e helyen törvényeket hoztak.

Megfejtési határidő jul. 21-ike.

A 20-dik számban közlött sakktalány megfejtése :

Görög esászár nagy, hatalmas
Szeretnéd, hogy nyugton alhass!
Mert minek a bíbor bársony?
Kétannyit ülsz paripádon,
Birodalmad sikja, halma?—
Idegen ló nyerit rajta,
Arany, ezüst: sarczba megyen!
Nagy a romlás, hát a szégyen?

Megfejtette: Soltész Erzsike.

Ugyanazon számban közlött számrejtvények megfejtése és pedig :

Kerekes Lila és Pistától : „Gróf Széchenyi István.”

Szekely Vilmától : „Petőfi Sándor.”

A képtalány értelme : „Levelek után végre a fa is leesik.”

Megfejtették :

Rády Zsófi és Izabella, Ungár Feri, Reviczky Sarolta, Soltész Erzsike, Hagara Mariska, Boros Vilma, Mársits Róza, Biener Etelka, Schwarz Magda, Lázár Ilon, Ujságh István, Mészáros Kornélia, Cselleng Gyula és Jenő, Nedeczky Emilia, Brück Száli, Maller Nima és Bernáth.

A kis posta.

Farkas Endre urnak. A jövőfélelvi folyamat az ön jó kis beszélyével kezdjük meg.

Oláh Károly ö es én k nek. A vizsgálati tudósítást mindenesetre elvárjuk, viszonzásul „Ilonka” is elmondja hogyan esnek (esni vagy bukni nem mindegy?) tul a nagy napon, és beszélni fog az ő vizsgá-

jukról.

Tek. Petri urnak. A kérdéses dolgozatnak vége van a 35-ik számban.

A huszár esin. Eddig jó, kérjük a bevégzését.

Rötth Ida. k. a. Miért nem kapjuk a munka végzetét?